

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՌԻՍԿԵՐԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2023

Հունիս 2024

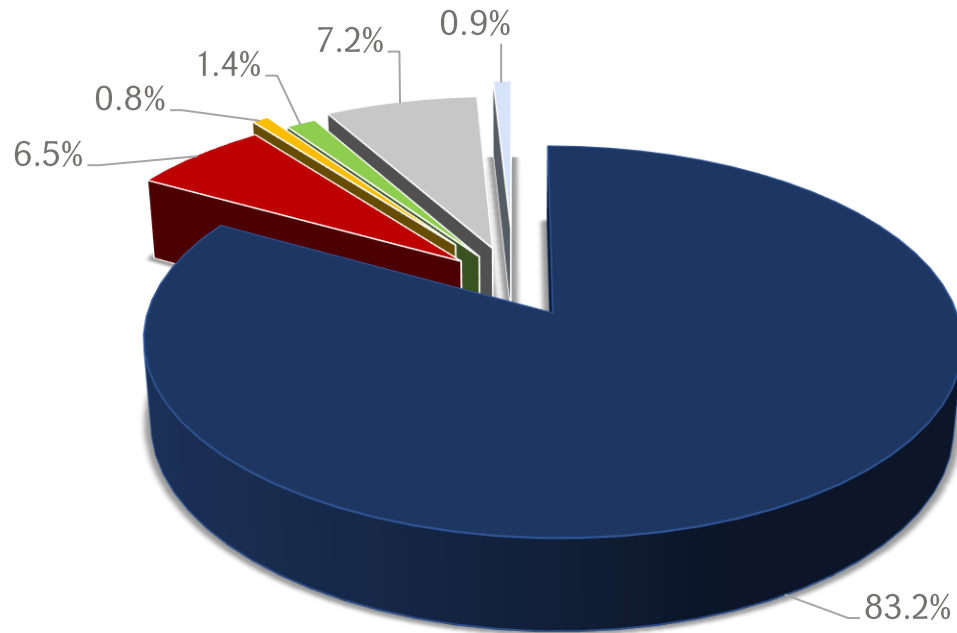

Բովանդակություն

- Ֆինանսական համակարգի զարգացումները
- Ֆինանսական կայունության հիմնական ռիսկերը
- Սթրես թեստերի արդյունքները
- Ֆինանսական կայունության քաղաքականության միջոցառումները

2023 թվականին ՀՀ ֆինանսական համակարգն ապահովել է ֆինանսական միջնորդության գործառույթի բնականոն ընթացքը

Ֆինանսական համակարգի կառուցվածքը

- Բանկեր
- Վարկային կազմակերպություններ
- Ապահովագրական ընկերություններ
- Ներդրումային ընկերություններ
- Կենսաթոշակային ֆոնդեր
- Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ

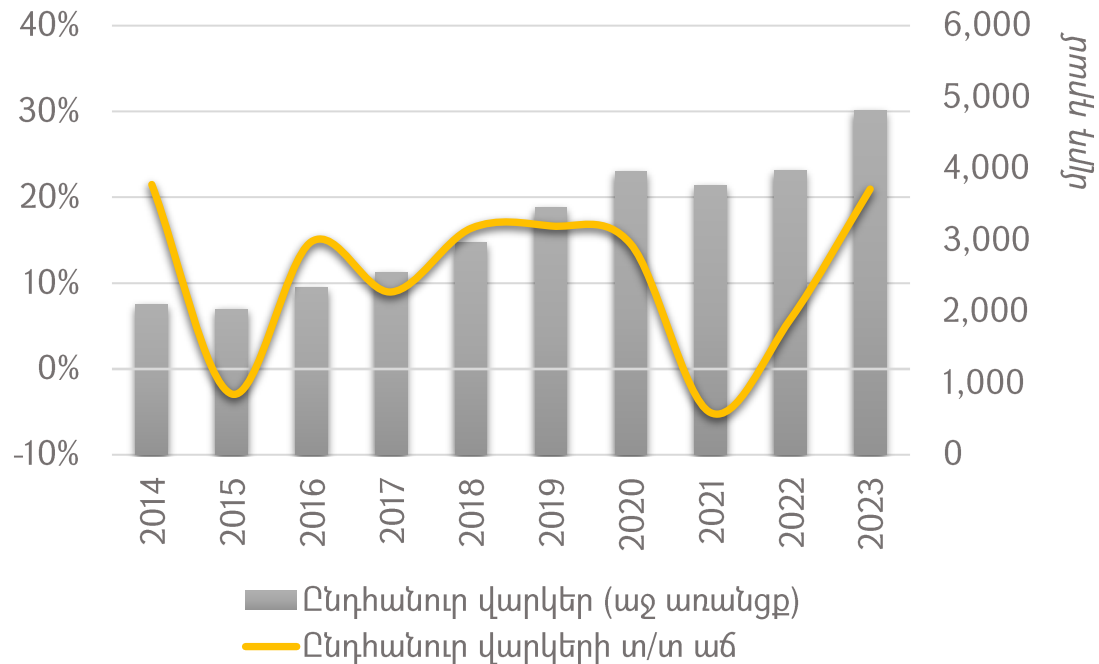
Ակտիվներն աճել են.

- Առևտրային բանկեր՝ 9.4% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 13.0%)
- Վարկային կազմ.՝ 10.3% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 5.3%)
- Ապահովագրական ընկ.՝ 19.1% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 11.4%)
- Կենսաթոշակային ֆոնդեր՝ 42.2% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 38.1%)

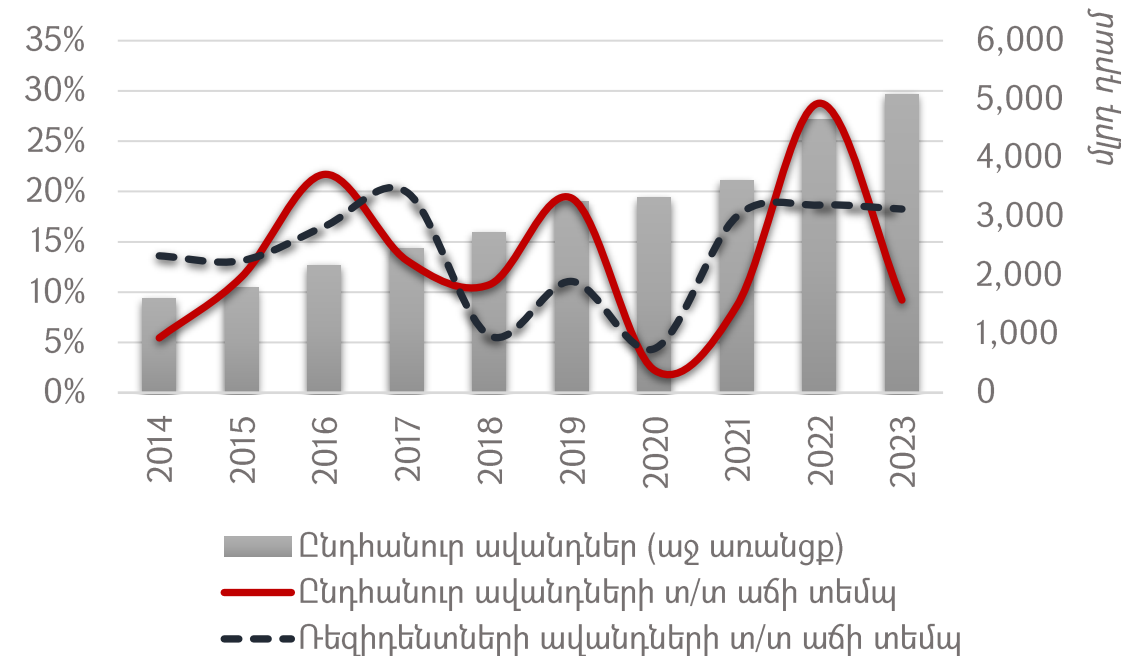
Բանկային համակարգի վարկային և ավանդային պորտֆելներն աճել են

- Վարկավորման շուկայում դիտարկվել է ակտիվության աճ
- Ավանդների աճը պայմանավորվել է ռեզիդենտների ավանդների բարձր աճով

Վարկերի տ/տ աճը

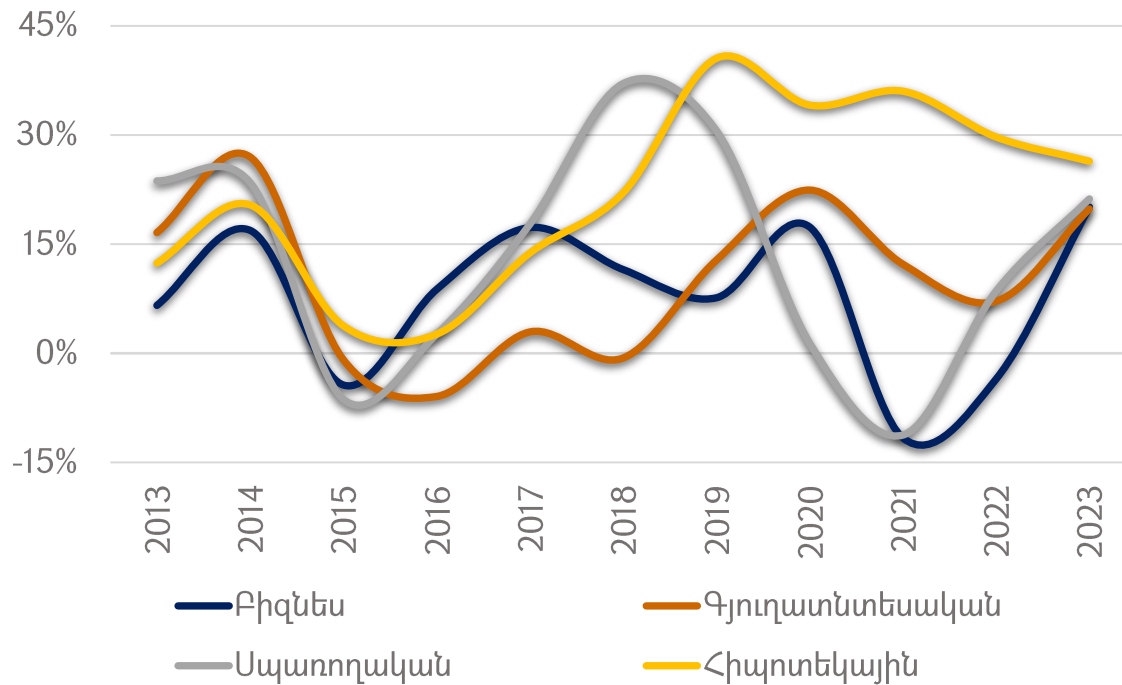
Ավանդների տ/տ աճը

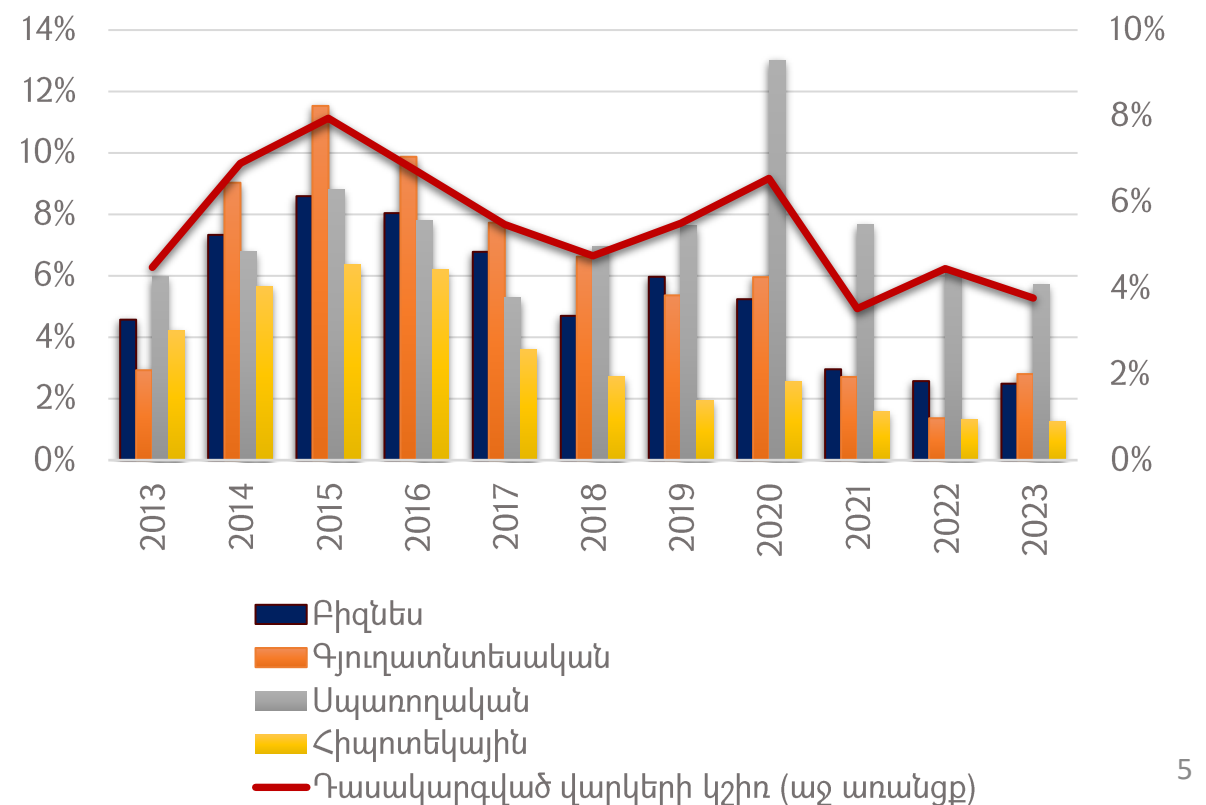
Վարկավորման աճին զուգահեռ վարկային պորտֆելի որակը բարելավվել է

- Վարկավորման աճ գրանցվել է վարկավորման գրեթե բոլոր ուղղություններով
- Դասակարգված վարկերի կշիռը նվազել է և շարունակել է ցածր մնալ երկարաժամկետ միջինից

Աճը հիմնական վարկատեսակներով

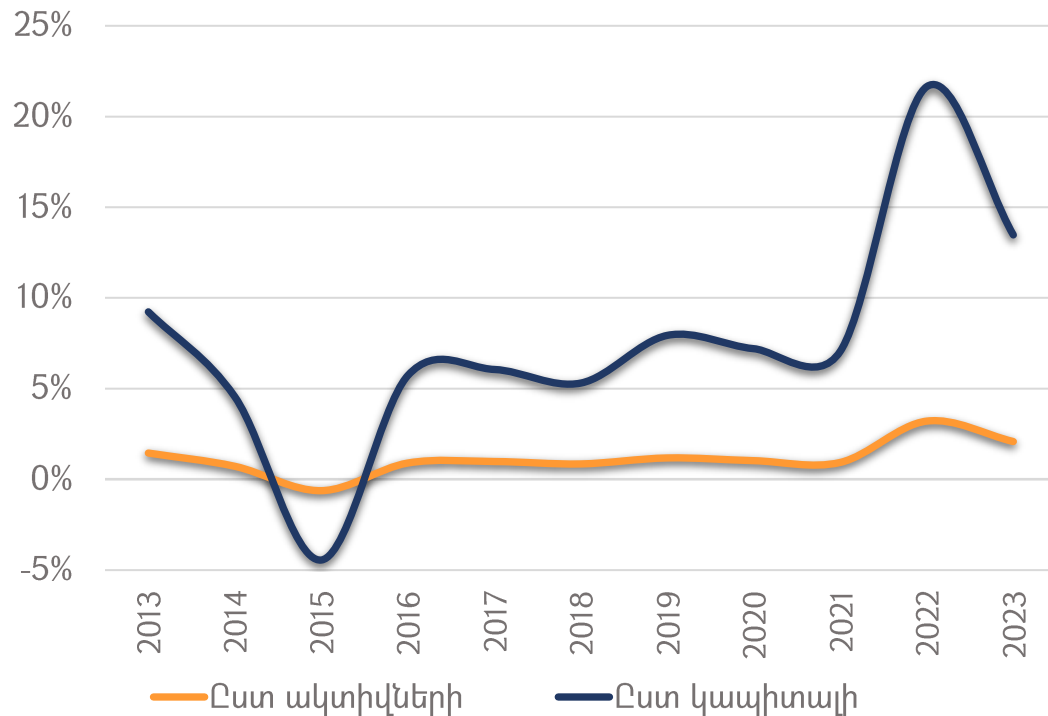
Դասակարգված (չաշխատող + հսկվող) վարկերի կշիռը

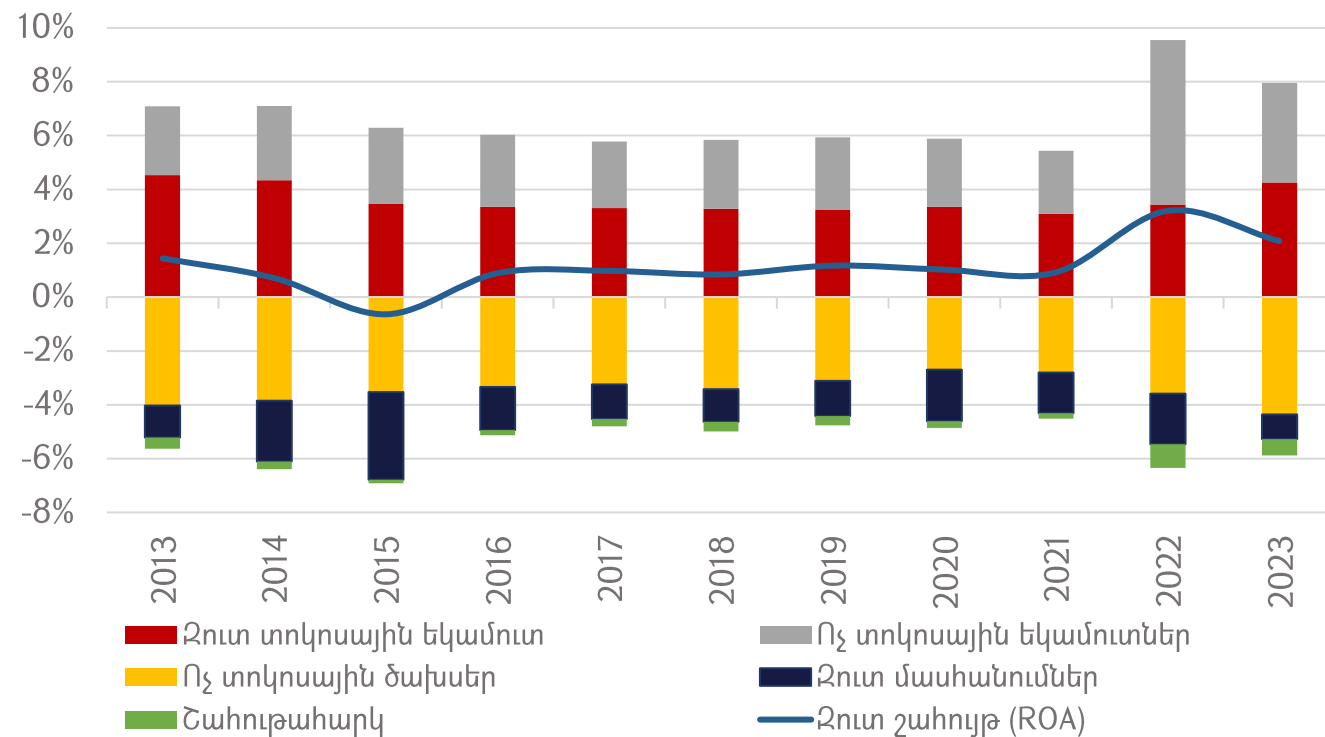
ՀՀ բանկային համակարգի գործունեության հիմնական ցուցանիշները պահպանվել են երկարաժամկետ միջինից բարձր մակարդակում

- Բանկային համակարգն ապահովել է պատմական միջինի համեմատ բարձր շահութաբերություն
- Շահութաբերությանը հիմնականում նպաստել է տոկոսային եկամուտների աճը

Շահութաբերություն

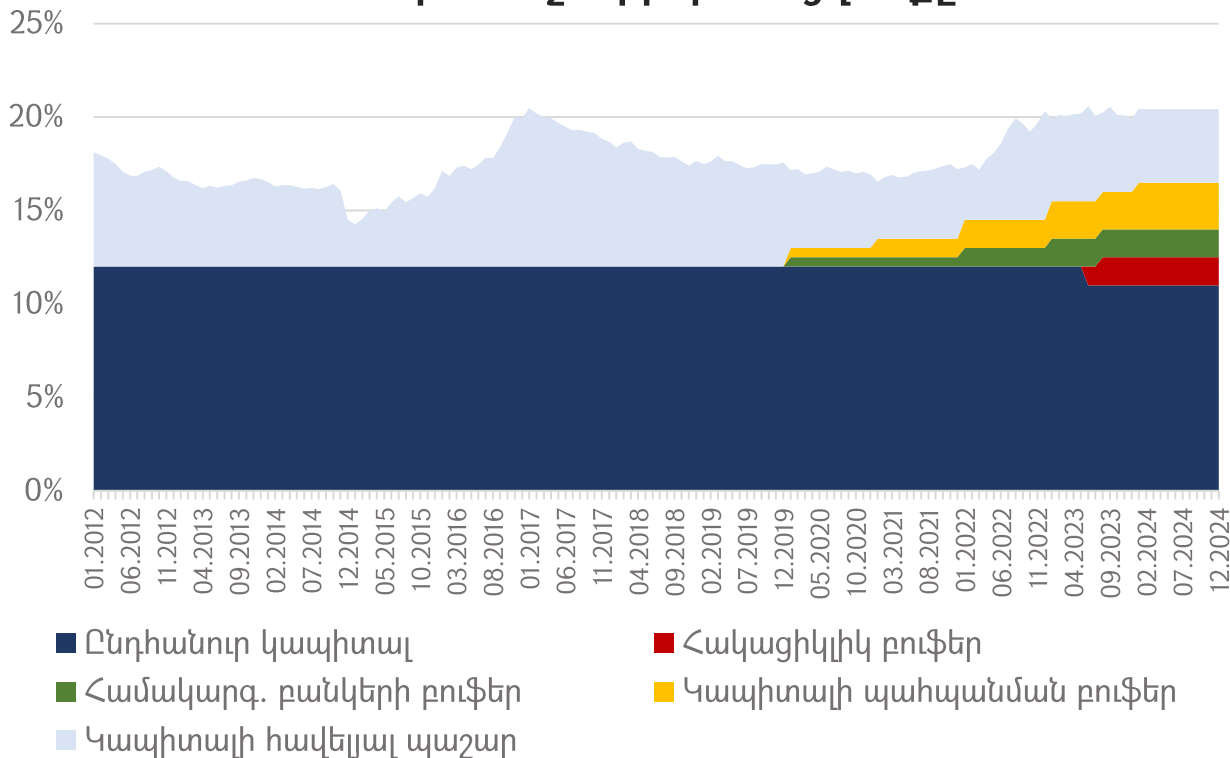
Ակտիվների շահութաբերության կառուցվածքը

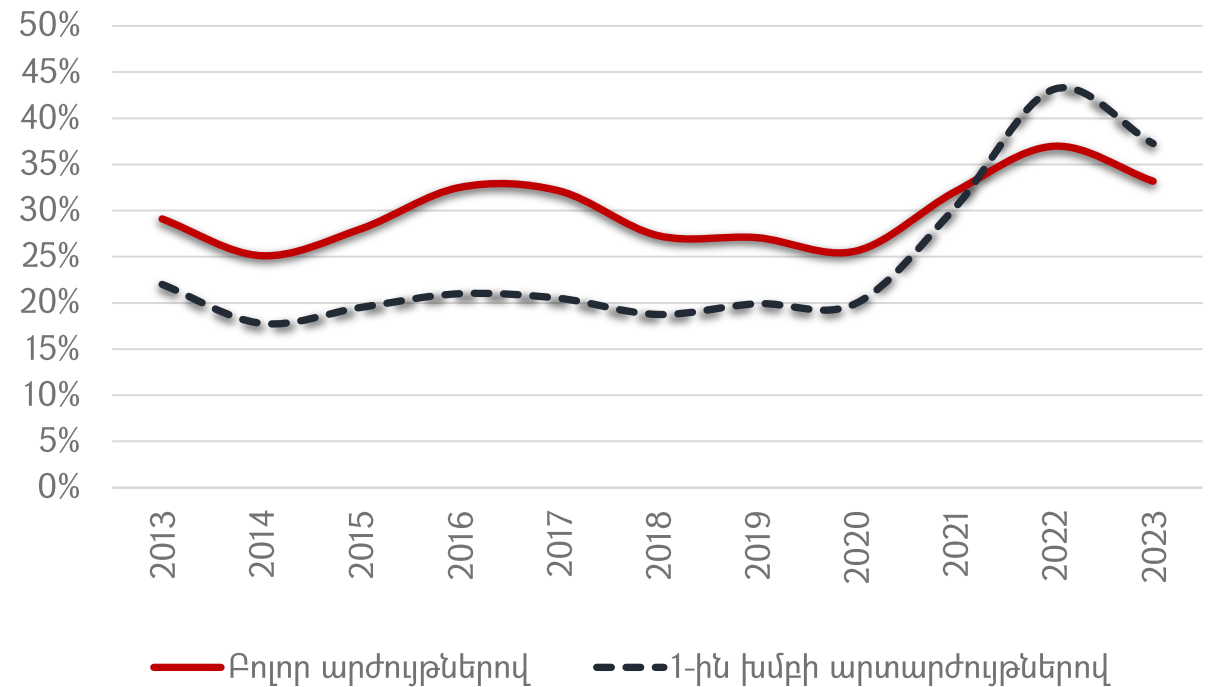
Բանկային համակարգը բնութագրվում է կապիտալացման և իրացվելիության բարձր մակարդակով

- Բանկային համակարգի կապիտալացումը պահպանվել է բարձր մակարդակում
- Ավանդների համեմատ վարկավորման առաջանցիկ աճի պայմաններում դիտարկվել է իրացվելիության որոշակի նվազում

Կապիտալի համարժեքություն և կապիտալի պահանջների կառուցվածքը

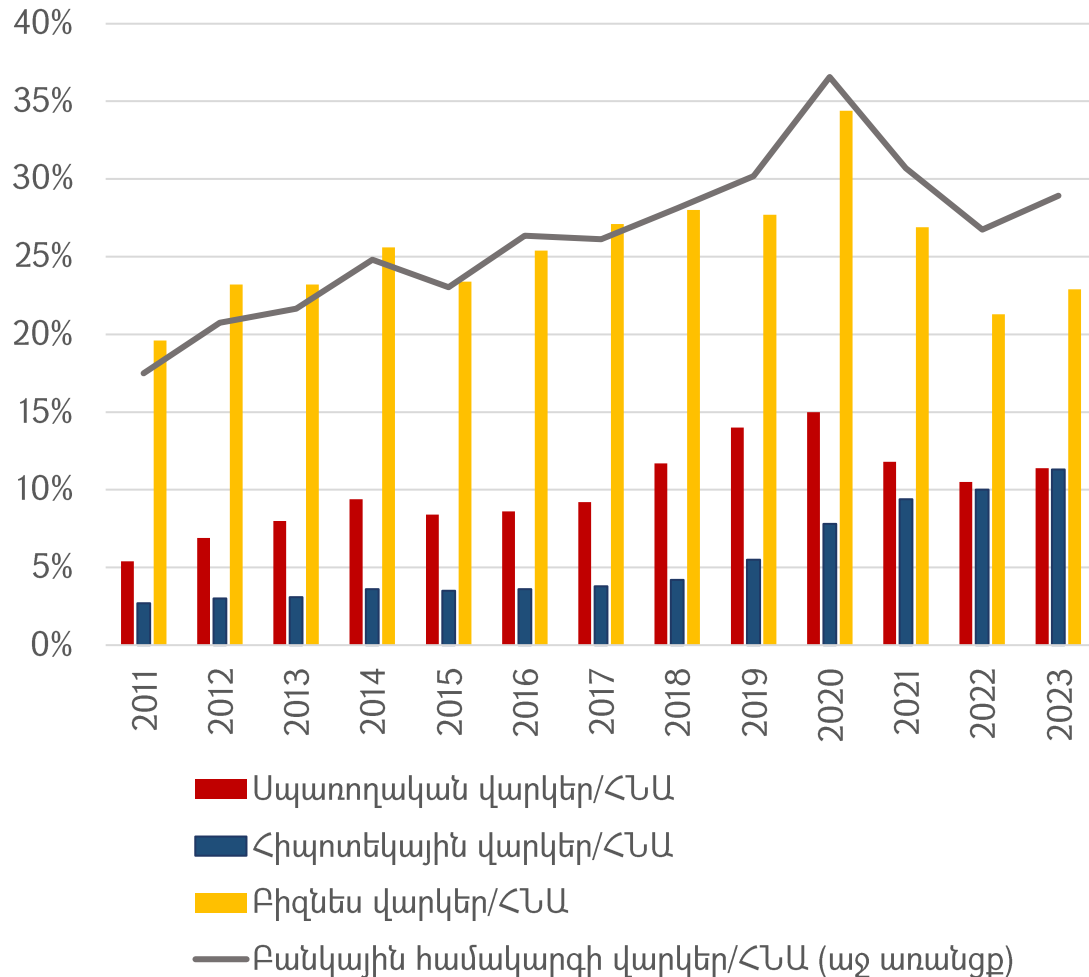

Ընդհանուր իրացվելիություն

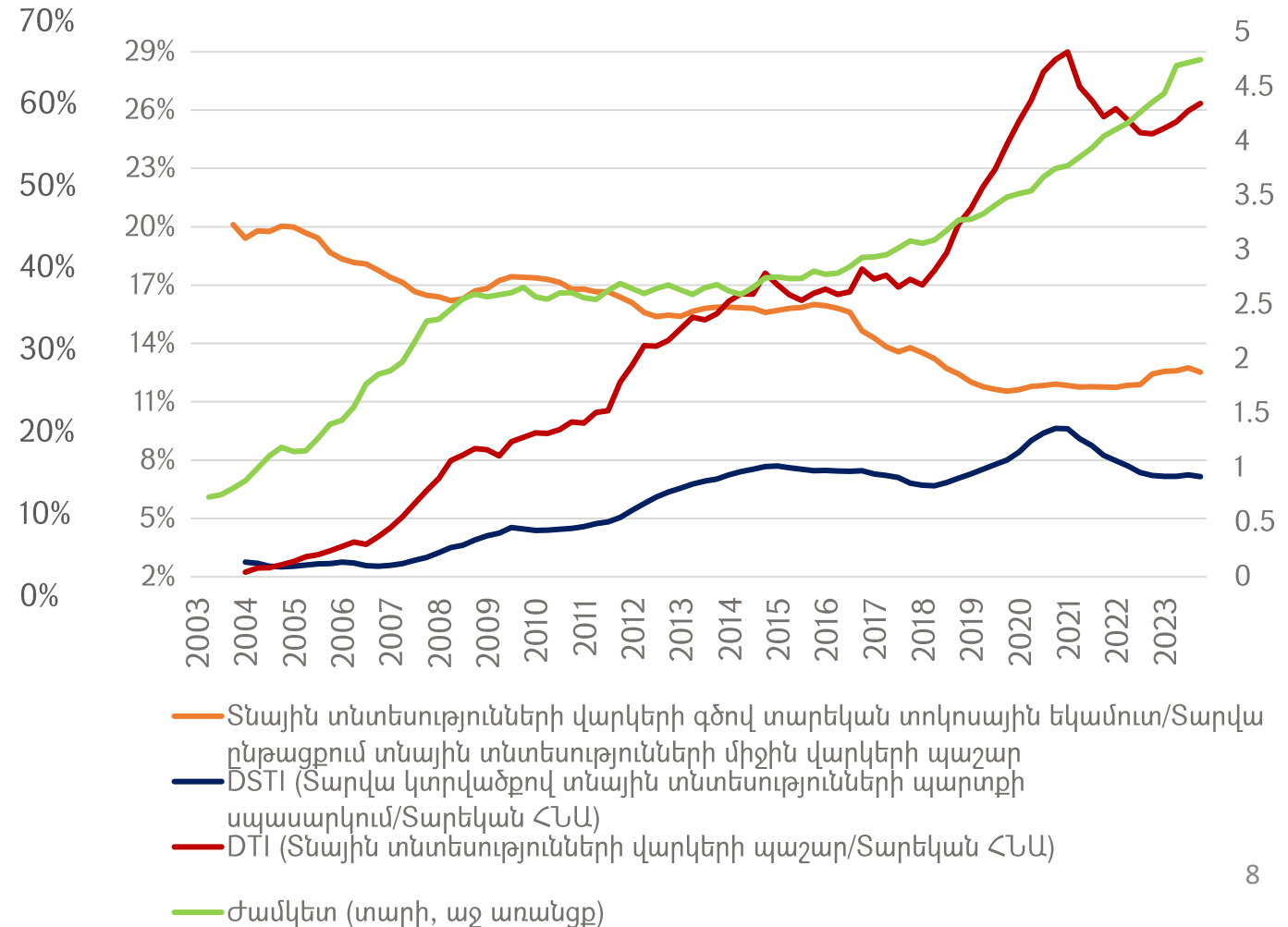

Վարկ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը աճել է Պարտքի սպասարկման բեռը մնացել է անփոփոխ

Տնտեսության վարկերի կշիռը ՀՆԱ-ում (%)

Տնային տնտեսությունների պարտքի սպասարկման ցուցանիշները

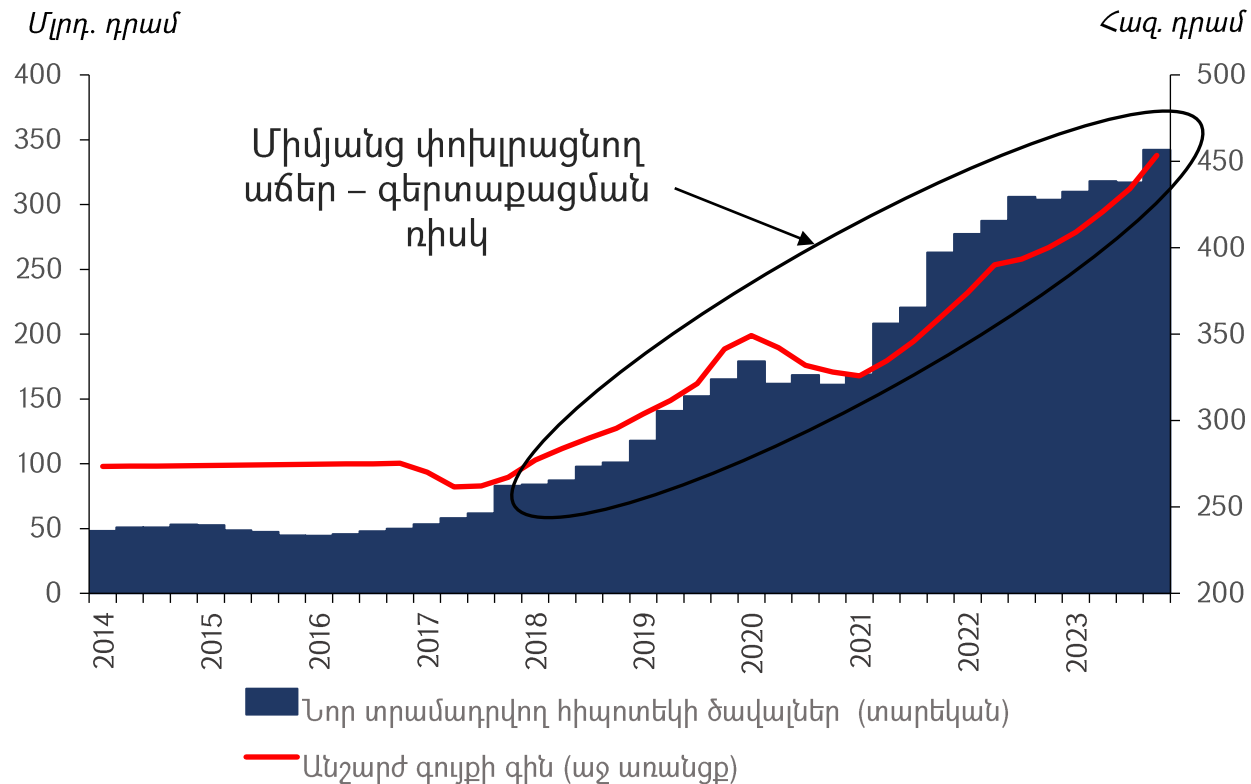
Ֆինանսական կայունության հիմնական ռիսկերը

- Աշխարհաքաղաքական բարձր անորոշությունների պայմաններում, լարվածությունների հետագա էսկալացիայի ռիսկեր, ինչի արդյունքում
 - համաշխարհային և ներքին տնտեսական ակտիվության ապագա հեռանկարի հետ կապված ռիսկեր
 - համաշխարհային գնաճային նոր ճնշումների առաջացման, քաղաքականության վերանայման ռիսկեր
- Հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի գների շարունակական բարձր աճի պահպանումը
 - հիպոտեկային վարկավորման շուկայում հնարավոր գերտաքացման ռիսկեր

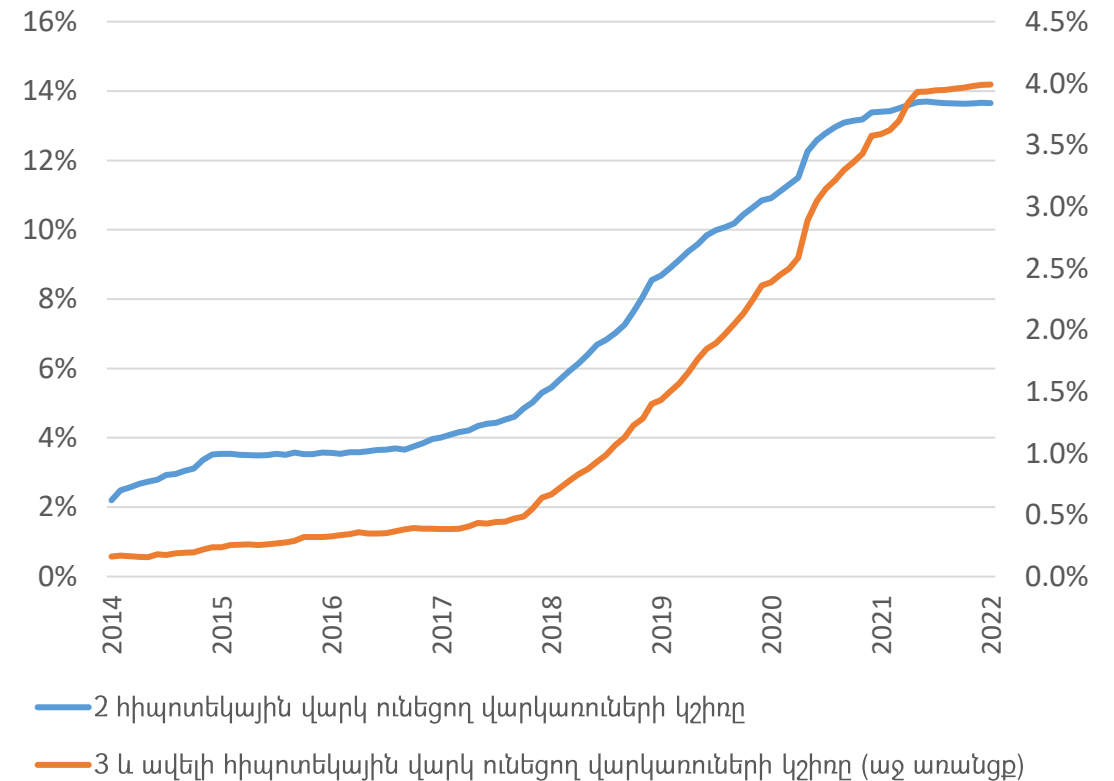
Հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի շուկայում հնարավոր գերտաքացման ռիսկերը պահպանվել են

- Վերջին տարիներին հիպոտեկային վարկերի և անշարժ գույքի գների բարձր աճի տեմպերը փոխլրացրել են միմյանց

Հիպոտեկային վարկեր և անշարժ գույքի գին

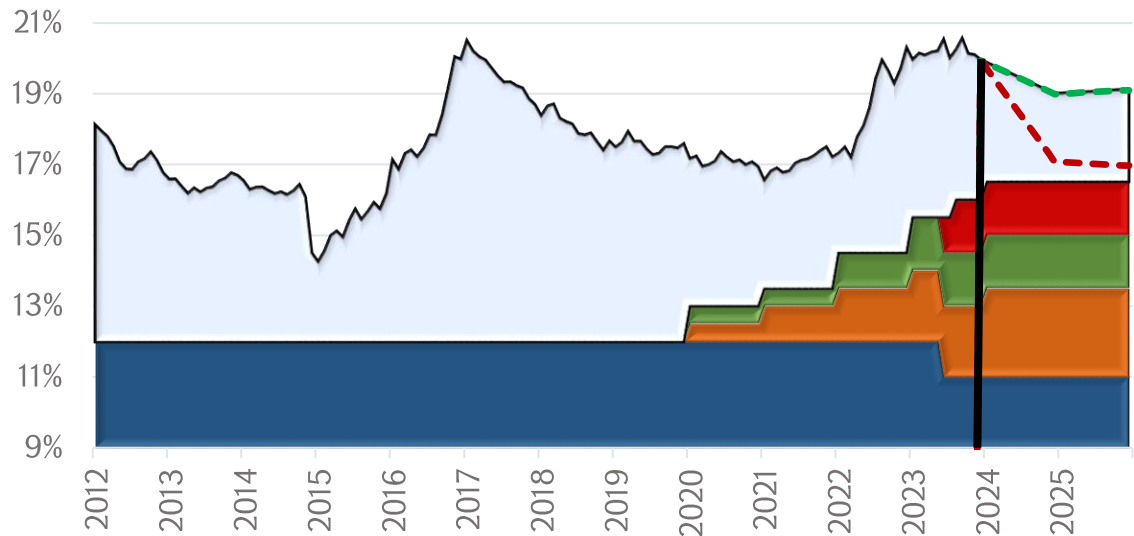
1-ից ավելի հիպոտեկ ունեցող վարկառուների կշիռ*

* Հաշվարկների պարզության համար ենթադրվել է, որ հիպոտեկային վարկերն ունեն առնվազն 7 տարի գործողության միջին ժամկետ

Սթրես թեստերի արդյունքները վկայում են, որ բանկային համակարգը ունակ է դիմակայելու ենթադրյալ շոկային սցենարներին

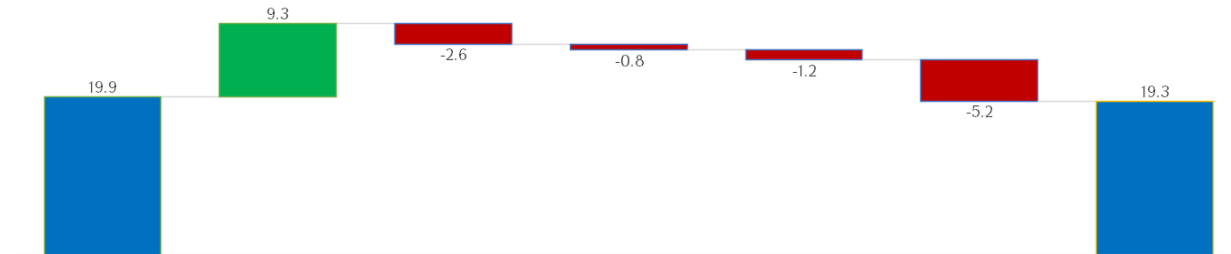
Կապիտալի համարժեքության փոփոխությունները

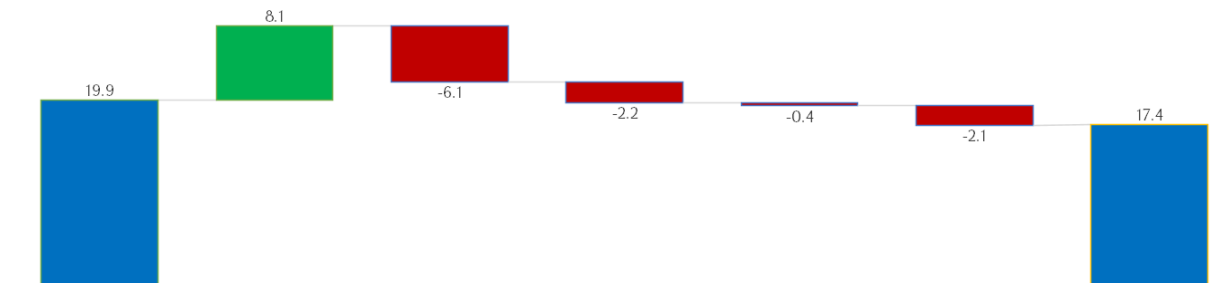
Կապիտալի հավելյալ պաշար
 Համակարգ. բանկերի բուֆեր
 Ընդհանուր կապիտալ
 Հակացիկլիկ բուֆեր
 Կապիտալի պահպանման բուֆեր
 Բազային սցենար
 Խիստ սցենար

Կապիտալի համարժեքության փոփոխություններին նպաստումները

Բազային սցենար

Խիստ սցենար

CAR 2023

ԵԿԱՄՈՒՄ

**Վարկային
ռիսկ**

**Շուկայական
ռիսկ**

Հարկեր

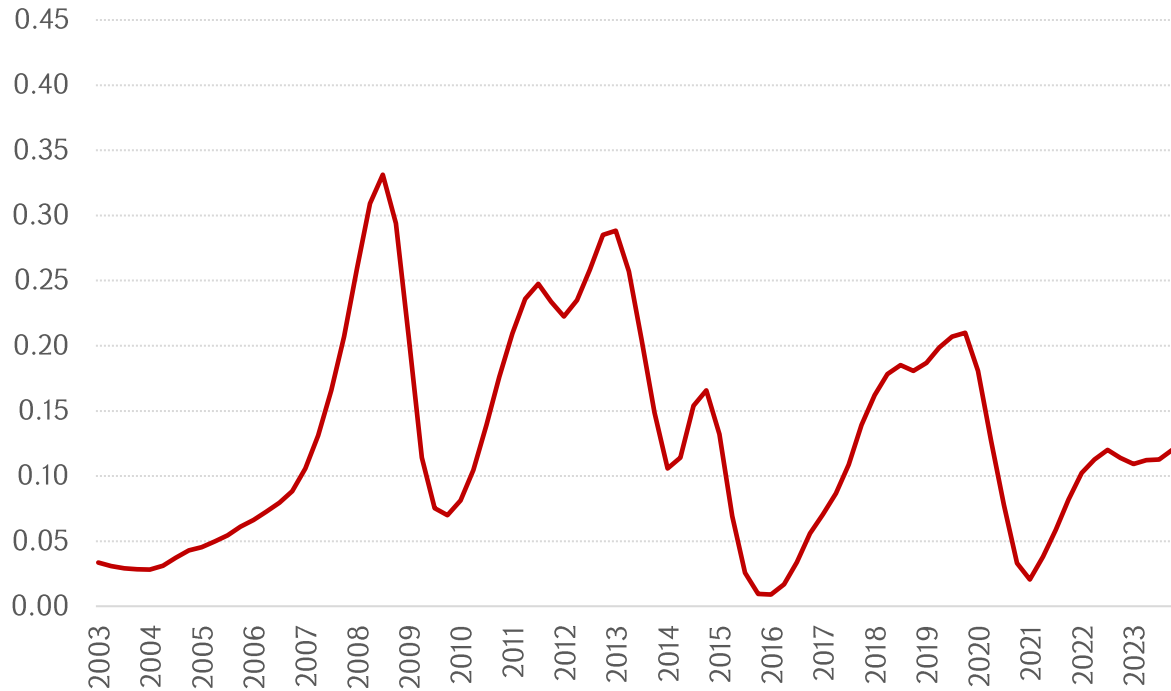
Պորտֆելի ան

CAR 2026

Վարկային շուկայի զարգացումները ռիսկային վարկավորման նախանշաններ դեռևս չեն պարունակում

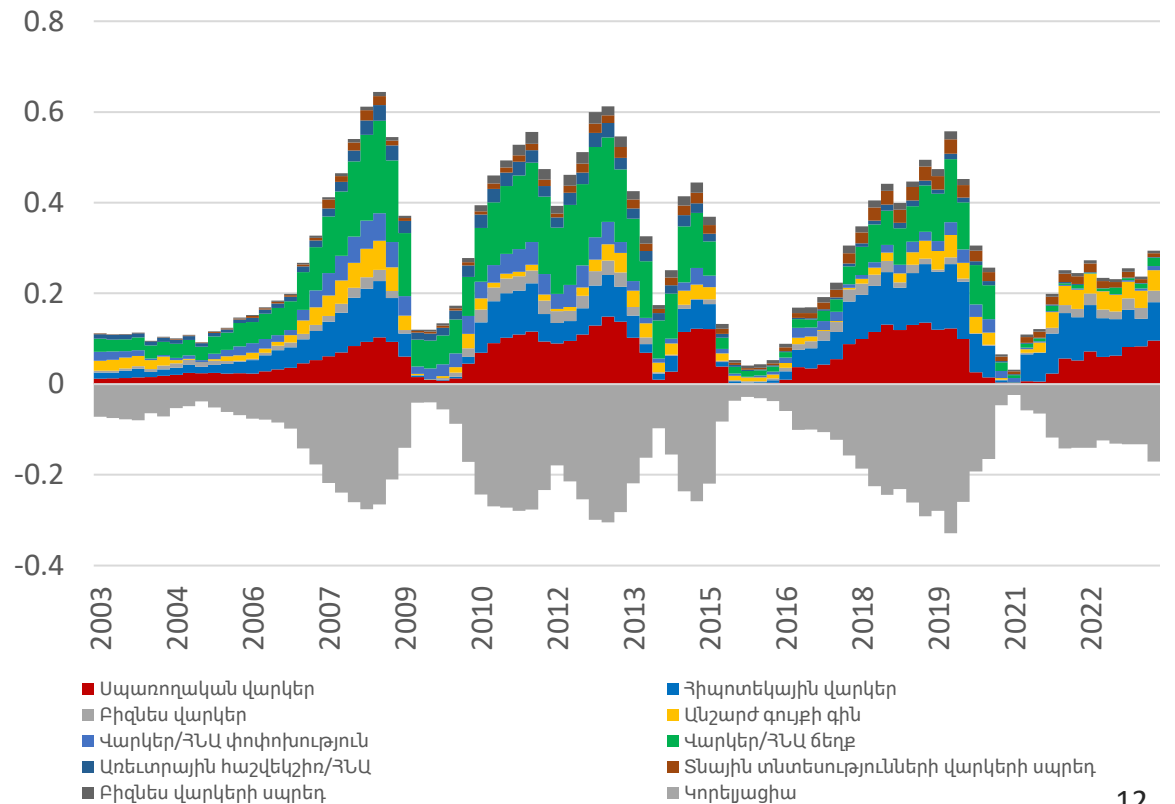
- Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը 2023թ. ընթացքում գրեթե անփոփոխ է
- Ընդհանուր վարկային պորտֆելի գծով ռիսկերը հավասարակշռված են
- Ֆինանսական ցիկլի աճին առավելապես նպաստել է հիպոտեկային և սպառողական վարկերի աճը

Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը

** Ֆինանսական ցիկլի կառուցման մեթոդաբանությունը նկարագրված է Ֆինանսական կայունության 2020թ. հաշվետվությունում

Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսի արժեքի տարանջատումը ըստ բաղադրատարրերի

Կենտրոնական բանկն առկա ռիսկերը հասցեագրել է մակրոպրոլենցիալ համապատասխան գործիքակազմով

✓ Կապիտալի հակացիկլիկ բուժքերի բարձրացում

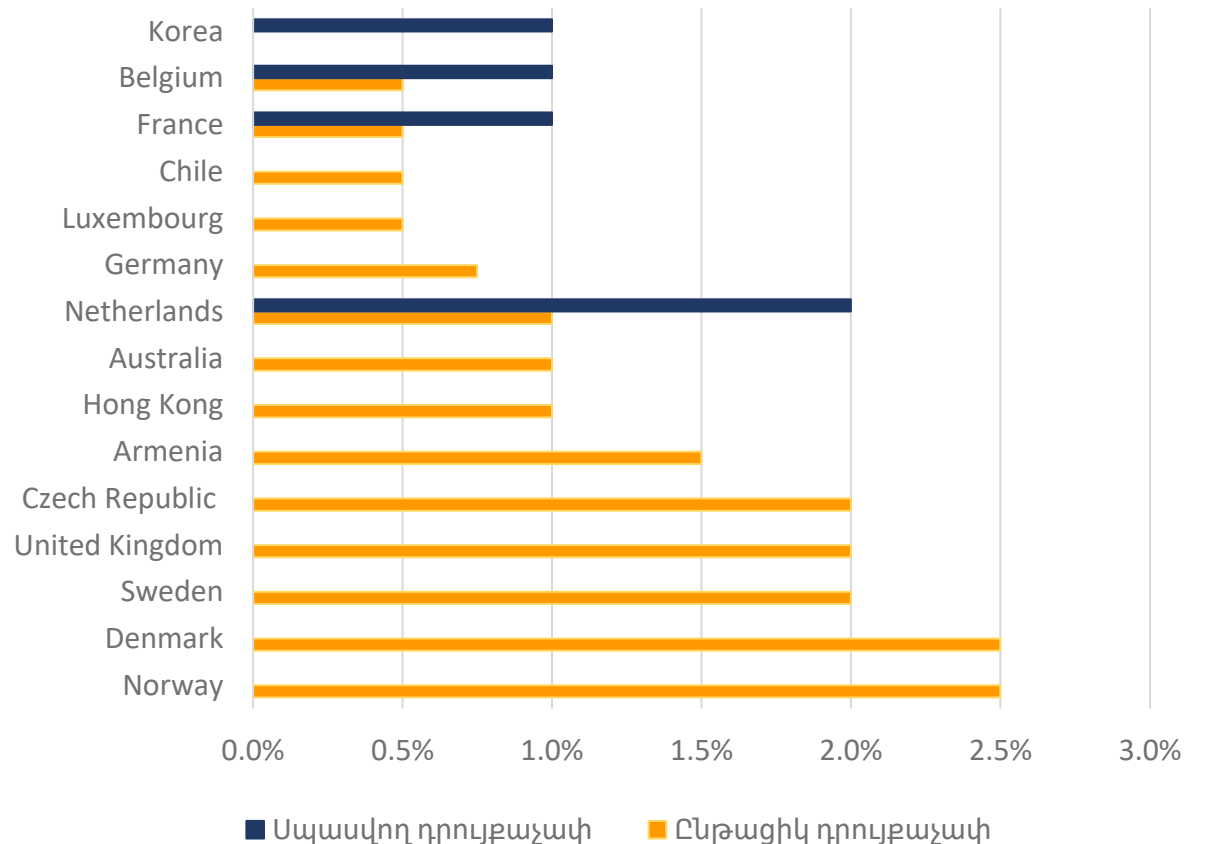
2023 մայիսից 1.0%
2023 օգոստոսից 1.5%

✓ LTV (loan-to-value) սահմանաչափի կիրառությունն հիպոտեկային վարկերի համար

Դրամ 90%
Արտարժույթ 70%***

***14.05.2023թ. ուժի մեջ է մտել ռեզիդենտներին արտարժույթային հիպոտեկային վարկերի տրամադրումն արգելող օրենսդրական փոփոխությունը

Հակացիկլիկ բուժքերի չափն ըստ երկրների****

**** Միջազգային հաշվարկների բանկ (BIS) <https://www.bis.org/bcbs/ccyb/>

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ